

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čekovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za čet.
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 20. decembra 1924.

Telefon št. 552.

ŠTEV. 151.

Zborovanja Trgovske in obrt. zbornice.

POSVETOVANJA ODSEKOV IN ZDRUŽENIH ODSEKOV.

V sredo, četrtek in soboto so se vršila važna zborovanja naše Trgovske in obrtniške zbornice. V sredo popoldne se je vršila seja obrtniškega odseka, ki je sklepala o predlogih, katere ima predložiti zbornica ministrstvu glede novega obrtnega reda. Na seji, ki se je nadaljevala tudi še v četrtek predpoldne se je razpravljalo o novih uredbah glede delovnega časa, odpiranja in zapiranja obratov, rešilo se je v resnici dispenznih prošnji in sklepalo tudi še o raznih važnih obrtnopravnih vprašanjih. V četrtek predpoldne se je vršila poleg seje obrtnega odseka, tudi še seja trgovskega in seja industrijskega odseka. Tudi na teh se je razmotrivalo in sklepalo o predlogih za novi obrtni red, razen tega na seji trgovskega odseka tudi še glede delavnega časa, ter o prošnjah za bivanje inozemskih trgovskih nastavljenic. Popoldne se je vršila seja združenih odsekov, na kateri se je razpravljalo o zborničnem proračunu, o vprašanjih glede novega obrtnega reda, ki so ostala med odseki sporna, o vprašanju zvišanja zakonskih zamudnih obresti, glede razširitve delokroga poslovalnic okrožnega urada, glede zaposlitve inozemcev v domačih podjetjih, reorganizacije urada za pospeševanje obrti, o vprašanju pristopa zbornice k mednarodni trgovski zbornici v Parizu ter o drugih predlogih, določenih za plenarno sejo, ki se je začela v petek ob 9. uri.

OTVORITEV PLENARNE SEJE.

Sejo je otvoril zbornični predsednik g. Ivan Knez, ki je pozdravil navzoče, med njimi imenoma zastopnika ministrstva trgovine in industrije sekcijskega svetnika g. dr. Rateja ter glavnega tajnika zagrebške zbornice g. dr. A. Čuvaja. Čestital je nato zborničnima članoma gg. J. Zadravcu in L. Petovarju za odlikovanje Sv. Save. Čestitke je izrazil tudi g. dr. Ratej obema odlikovancema, kakor tudi predsedniku g. Knezu, podpredsedniku gosp. Ogrinu in prov. predsedniku g. Schreyu, ki so bili že prej odlikovani. Odlikovanj ni smatrali le kot priznanje za zasluge odlikovancev samih, ampak tudi kot priznanje za uspešno delovanje celokupne zbornice. Za čestitke g. dr. Rateja se je zahvalil v imenu vseh odlikovancev g. Knez, ki je pozval zbornico, da zakliče Nj. Vel. kralju trikratni »Slava«.

POROČILO PREDSEDSTVA.

Predsednik g. Knez je prečital nato obširno poročilo o zborničnem delovanju izza zadnje plenarne seje. Poročilo, ki nam nudi lep pregled o važnejših zborničnih akcijah, nam nudi obenem tudi najlepšo sliko o našem gospodarskem položaju ter o borbah in težavah, ki jih ima naša zbornica pri izvrševanju svojih velevažnih funkcij za gospodarski napredek in procvit cele Slovenije. Poročilo prinašamo obširno na drugem mestu.

ZBORNICNI PRORAČUN.

Ker se je o proračunu za leto 1925 razpravljalo in sklepalo že v seji združenih odsekov, je zbornični tajnik g. dr. V. Murnik podal iz proračuna samo glavne postavke, ki so bile soglasno odobrene.

Proračun za leto 1925 izkazuje skupno potrebnost 2.356.897 Din, po-

kritje 2 milijona 415.694 Din s presežkom 58.707 Din kot blagajnično rezervo. Med izdatki zbornice so poleg osebnih stroškov in izdatkov za pisarniške potrebnosti sledeče glavne postavke: prispevki trgovskim in nadaljevalnim šolam 175.000 Din, prispevek za dvorazredno trgovsko šolo v Novem mestu 8.000 Din, za strokovne tečaje 3.000 Din, za razne učne namene 3.000 Din, prispevek za prireditelje razstav 37.500 Din, prispevek društvu rokodelskih mojstrov v Ljubljani za zavetišče za obrtno mladino 3.000 Din, zvezi za tujski promet 2.000 Din, ustanove za gojence sred. tehn. šole v Ljubljani 11.000 Din, ustanove za učence trg. akademije 2.500 Din, razni drugi prispevki 20.000 Din, podpore za učenje in učenke na obrtnih in trgovskih šolah 1.000 Din, ustanove za slušatelje eksportne akademije na Dunaju, prispevek zakladu za višjo trgovsko šolo 20.000, ustanove za onemogle obrtnike in trgovce, ustanova za uboge onemogle vdove obrtnikov in trgovcev itd. Za prezidavo in razširjenje zborničnega poslopija je določeno za tozadavni stavbni sklad 225.000 Din. Navzile povišani skupni potrebščini ostane zbornična doklada v dosednji izmeri (25 %).

O načrtu novega obrtnega reda je podal obširno poročilo referent g. dr. J. Pretnar. Zbornica je vzela izvajanja referenta z odobravanjem na znanje.

Sledilo je nato poročilo o

VAŽNEJŠIH ZBORNICNIH AKCIJAH NA FINANČNEM IN KREDITNEM POLJU.

ki ga je podal zbornični tajnik g. dr. F. Windischer. Izprno poročilo, ki nam daje pregled o važnejših zborničnih akcijah v vseh, za pridobitne kroge najbolj perečih vprašanjih, bomo priobčili v naslednjih številkah našega lista, ker bo to poročilo naše gospodarske kroge brez dvoma najbolj interesiralo.

Po poročilu g. dr. F. Windischerja, so sledili

SAMOSTOJNI PREDLOGI ZBORNICNIH ČLANOV.

Radi omenjenega prostora žal ne moremo priobčiti obširneje vseh predlogov, zadovoljiti se moramo samo s tem, da kratko navedemo predlagatelja in predmet, da damo našim čitateljem po mogočnosti čim jasnejšo celotno sliko o poteku zborovanja; v prihodnjih številkah bomo pa o aktualnejših predlogih poročali obširneje.

G. I. Lenarčič je predlagal naj bi zbornica podvzela pri ministrstvu finance ponovno akcijo za rešitev vseh zborničnih vlog za znižanje davčnih in taksnih bremen, ki do sedaj še niso bila ugodno rešena; hkratu naj bi opozorila vse vplivne osebnosti, da se za te vloge zavamejo.

Glede računanja voznine na železniški progi Ormož—Murska Sobota je poročal in stavljal predloge g. Petovar, ki je podal tudi poročilo o vzdrževanju obrtnih in trgovskih nadaljevalnih šol, glede katerih je predlagal, da se ukrene potrebno, da bo predvidena v državnem proračunu subvencija za kritje vsaj stroškov za honorarje učiteljev.

Zbornični član g. J. Zadravec je predlagal, da se predpise glede pobiranja prispevkov za Delavsko zbornico za Slovenijo spravi v sklad z zakonitimi določili in tako omogoči, da bodo delodajalci imeli priliko te pri-

spevke od delavčevega zasluga v smislu zakona tudi dejansko odtrgati. Že izdelani plačilni nalogi se morajo razveljaviti. Tudi je predlagal, da Okrožni urad pri izterjanju prispevkov za bolniško in nezgodno zavarovanje vedno opozori interesente, predno se proti njim uvede sodno-izvršno postopanje. Nadalje je stavljal g. Zadravec nujen predlog glede posebne pridobnine in glede dohodnine za leto 1925.

Nadalje je g. Zadravec poročal o neugodnih razmerah na telefonski postaji v Središču ter predlagal, da se zbornica nujno zavzame za remedi-ro, ki je tam prepotrebna.

G. Zadravec je stavljal končno še važen predlog za razširjenje delokroga poslovalnic Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, ki ga priobčimo celotno v prihodnji številki.

Glede obnovitve strokovnih tečajev za učitelje na nadaljevalnih šolah ter glede ureditve prometa s soljo je poročal ter stavljal tozadavne predloge g. Elsbacher.

G. F. Čuček je predlagal, da se pospeši ustanovitev Gospodarskega sveta. Tudi je stavljal predlog maksimiranja obrestne mere. O tem predlogu bo še razpravljala finančni odbor.

Ker ima Maribor lastno kemično preizkuševalnico, je predlagal g. V. Weigl, da zbornica ukrene potrebno, da se bodo vršile analize za Maribor na tem preizkuševališču in ne v Ljubljani.

G. A. Kralj je prosil, da se podvzame stroga akcija proti šušmarjem. G. D. Stupan je predlagal, naj bi se od Urada za pospeševanje obrti v Gradcu zahtevalo del premoženja, ki pripade jugoslovanskemu delu Stajerske.

Z ostrimi besedami je nato g. Ivan Jelačin ml. kritiziral davčno prakso v Sloveniji, koncem svojih izvajanj, o katerih bomo po mogočnosti obširneje poročali, je stavljal več nujnih predlogov, ki se tičejo: avtomatiziranja telefonske centrale v Ljubljani in Mariboru, telefonskih zvez, obrestovanja dobroimetja pri čekovnih uradih in o omejitvi prodaje denaturiranega špirta. Stavljal je nadalje tudi še nujni predlog glede taksne dolžnosti trgovske korespondence. G. Jelačin je podal tudi obširno poročilo o njegovi akciji za dovolitev popolne borze v Ljubljani ter predlagal, da se zahteva, da izpolni vlada opetovano dano obljubo in izda po triletnem zavlavljevanju ljubljanski borzi tudi popolnilno koncesijo za trgovanje z devizami in valutami.

Zbornični član g. Kostevc je predlagal, da zbornica posreduje pri ministrstvu pravde in ministrstvu trgovine in industrije, da se v občem drž. zakonu predvidena 5 odstotna odstopno v trgovskem zakonu in meničnem redu določena 6% zamudna obrestna mera poviša na 10 odnosno 12%, do-

kler se razmere ne izpremenijo.

Za čimprejše uveljavljenje nove carinske tarife se je zavzel g. A. Rojina.

Sledilo je nato poročilo podpredsednika g. Ogrina glede odprave lomljenja računanja vozarine preko prog bivše južne železnice ter glede ureditve železniškega prometa s Suškom. Tudi je g. Ogrin poročal o ustanovitvi ekspoziture zagrebške zbornice na Sušaku ter predlagal, da se z ozirom na že storjene sklepe pri predsedništvu zbornice pripravijo do prihodnje seje konkretni predlogi glede ustanovitve zastopništva za Slovenijo pri ekspozituri na Sušaku.

Z ozirom na to, ker se ima po določilih zakona o zavarovanju delavcev uvesti najkasneje s 1. julijem 1925 zavarovanje za slučaj onemoglosti, starosti in smrti, je predlagal g. E. Franchetti, da se zbornica zavzame za to, da se te panoge zavarovanja ne uvedejo prej nego se bolezensko in nezgodno zavarovanje poenostavi in poceni ter spravi v sklad z zahtevami, ki jih narekuje sedanja naša gospodarska struktura in naše socialne razmere.

G. Lenarčič je predlagal, da se zbornica zavzame za to, da se naredba, s katero se je za Slovenijo ukinil vsak supermaksimum veleposedniškega, poljoprivrednega, za industrijske svrhe službečega, po veljavni naredbi o agrarni reformi dopustnega zemljišča, takoj razveljavi.

O posojilih, ki so namenjene iz čistega dobička državne razredne loterije za male obrtnike, je razpravljala g. E. Franchetti ter zahteval, da se z ozirom na postoječe potrebe določi za posojila obrtnikom večji odstotek razpoložljive vsote.

G. Rakovec je prosil, naj bi zbornica podvzela potrebne korake, da se primerno uredi ustavljanje vlakov na postaji v Kranju.

Za ureditev brzojavnih zvez na Bilejškem je stavljal predlog g. Ložar. G. Hafner je protestiral proti visokim gostilničarskim taksam ter zahteval odpomoči.

Sledilo je nato obširno in zanimivo poročilo zborničnega tajnika g. dr. F. Windischerja o kreditih. Njegovemu zanimivemu poročilu in stvarnim izvajanjem so sledili navzoči z vidnim zanimanjem. Posebno se je odobravala njegova inicijativa, njegovo prizadevanje in njegov trud za pridobitev kreditov od Narodne banke tudi za male obrtnike, ki so dosedaj od teh dobrot še izključeni.

Po referatu g. dr. F. Windischerja se je glavni tajnik zagrebške zbornice g. dr. Čuvaj zahvalil za sprejem ter z laskavimi besedami o delovanju slovenskih gospodarskih krogov pozval pridobitnost Ljubljane na čim ožje sodelovanje z Zagrebom.

Predsednik gosp. Knez je nato ob 3/4 zaključil sejo.

Dr. Fran Windischer:

Kreditiranje in krediti pri Narodni banki.

(Nadaljevanje.)

II.

Do zadnjih časov je spričo velikih kreditnih potreb na eni strani, na drugi strani pa vsled nedostajanja pravih poslovnih menic tudi v meničnem materialu pri najvišjem vrednosti naše kreditne organizacije prišlo do milejše in rahlejške prakse glede

meničnega materiala nekako via facti. Spričo značaja Narodne banke kot emisijske banke, ki mora imeti pred seboj v prvem redu likvidnost, je pa računati s tem, da bo treba likvidirati ta položaj, ki se je razvil tudi v naši državi in pri nas tako, kakor v naši sosesčini v inozemstvu

vsled izrednih razmer v celém gospodarstvu po vojski. Pri eskontnih in reeskomptnih kreditih so prišle finančne in depotne menice precej v navado. Ne more biti dvoma, da je ta položaj treba polagoma likvidirati. Prehod iz sedanjega položaja v normalen položaj pa je jako težaven in ga je treba vršiti z vso opreznostjo, ako nečemo tvegati nevarnih stresljev v svojem gospodarstvu, ki je itak že dolgo v resni krizi. Položaj v naših krajih v Sloveniji je posebno težaven, ker dejansko v kupčiji ni bilo ob najboljši volji še mogoče oživeti kupčijskih menic, predvsem tudi zategadelj ne, ker je treba voditi račun o mogočem vplivu inozemske, pri nas živo občutene konkurence, katera v blagovni kupčiji ob času slabe konjunktore daje na kredo s prelahko roko. Ako naši nočejo, da jih izgrize tuja konkurenca, morajo v časih, ko carina ne igra ob naraščanju naše valute zadostne vloge, tudi sami pristajati na dolgo kreditiranje. Nekoliko izboljšanja saj je sedaj mogoče prinesiti na ta način v kupčijo, da se v sklepnih pismih dogovarja pristojnost borznega razsodišča v Ljubljani.

V teh težavnih prilikah se nahajajo naši producentje in trgovci v prav ne ljubem položaju, ko neodvratno trka na vrata zahteva Narodne banke, da se za dovoljene kredite donesajo zopet poslovne menice. Ta stran kreditnega vprašanja je zelo važna in vodstva naših gospodarskih organizacij so se v polni zavesti resnosti položaja povodom zadnjega bivanja glavnega direktorja Narodne banke g. dr. Dragoljuba Novakoviča v Ljubljani, oglašila pri njem ter so v dolgi konferenci razpravljala o položaju in o načinu, kako priti iz sedanje situacije. Dne 17. novembra je bila deputacija Trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo in Zveze industrijcev, obstoječa iz gospodov Ivan Knez, Dragotin Hribar, inž. Šuklje in dr. Windischer pri tukajšnji filijalki Narodne banke, kjer je ob prisotnosti gosp. upravnika Ivana Gregoriča razpravljala z gospodom generalnim ravnateljem podrobno o kreditnih vprašanjih. Prišlo je najprvo na razgovor vprašanje kreditnih potreb v obče ter smo poudarjali stališče, da ne kaže zmanjševati itak majhnega kreditnega kontingenta za Slovenijo, kjer je položaj posebno težaven, ker manjka denarja, ker je industrija v dolgi težki krizi ter je osobito konkurenca iz Avstrije uničevalna. Pri nas ni bogastva, denarne vloge so narasle, ker se je vsled stabiliziranja in dviganja dinarja pri prebivalstvu vrnilo zupanje. Povedali smo, da poslovnih menic ni in da se v kupčiji vse brani, dajati menice. Če naši ne posojajo brez menice, pride konkurenca. Neizprosno in trdo izvajanje zahteve po kupčijskih menicah bi pomenilo danes dejansko odtegnitev kreditov in bi vodilo naravnost do gospodarskih nesreč. Gospod generalni ravnatelj je odločno povdarjal, da treba absolutno računati s tem, da moramo v interesu likvidnosti banke zopet v staro prakso s poslovnimi menicami, ki je edino pravilna. Trgovci in industrijalci sami imajo interes na tem, da morejo zopet razpolagati s svojim premoženjem. Red in solidnost se vrne, če pride zopet do veljave poslovna menica. Imeti je tudi pred oči pri kreditiranju veliko verjetnost, da se trajno dviga vrednost dinarja. Upnikom bi lahko nastale velike izgube, če bi imeli preveliko terjatev ob času, ko bi se dinar hitro močno dvigal, ker bi mogel marsikateri dolžnik spraviti v težave za plačilo. Likvidacija sedanjega položaja je absolutno potrebna. Sedanja praksa ne more vztrajati, banka se mora držati svojih izkušenih osnovnih vodil. Vprašanje likvidacije je dano neizbežno, gre samo za način likvidacije. Povdarjali smo, da načeloma ne moremo prerekati pravilnosti zahteve, da pa prosimo, da se posebno pozorno vpoštevata položaj v Sloveniji, ki je najbolj izpostavljena tuji konkurenci. Za našo industrijo je prilagoditev in prehod seveda mnogo težja nego za trgovino. Likvidirati je treba previdno in treba dovolj dolge prehodne dobe, osobito v

pričetku v prvem letu treba posebne obzirnosti in uvidevnosti. Govorilo se je nato podrobno, kako urediti prehod in v kaki dobi je izvršiti likvidacijo. Spricho stališča g. generalnega ravnatelja, da bi bilo predlagana likvidacija prepočasna in da treba bolj pospešenega prehoda, v tem vprašanju ni bilo mogoče priti do zaključka ter je bilo treba predložiti Narodni banki utemeljeno spomenico. Taka spomenica je bila odposlana koncem novembra. Že dne 8. decembra je došel sledeči odgovor:

Trgovačkoj i obrtničkoj komori u Ljubljani.

V odgovoru na Vaše pismo, broj 12.193 od 25. prošlega meseca, koje ste nam uputili u zajednici sa tamšnjim Savezom industrijalaca, čast nam je izvestiti Vas, da je upravni odbor bančin s obzirom na veliki broj neposlovnih menica, eskontovanih kod banke odlučilo, da trgovci i industrijalci, koji eskontuju kod banke svoje menice, imaju te menice da zamene poslovnim menicama najmanje za sumu 20% u narednoj godini. U smislu ovog rešenja upravnog odbora izdali smo potrebna uputstva našim filijalama. S poštovanjem Narodna banka kraljevina SHS.

Povodom predmetne konference je bila prilika opozoriti gospoda generalnega ravnatelja Narodne banke tudi še na poseben položaj obrtnišstva, kateremu bi bilo treba na primeren način priti nasproti glede njegovih kreditnih potreb, ki so svoje vrste in zaslužijo individualno vpoštevane. Kreditne potrebe naših obrtnikov zaslužijo posebno pozornost in obzirnost spricho številnosti tega stanu, njegove gospodarske važnosti za državo in za bodoči razvoj naše domače produkcije. Gospod generalni ravnatelj je zagotovil, da ima umevanje za te posebne potrebe obrtnišstva, da pa obstoje gotove težave spricho ustroja in naloge Narodne banke. Vprašanje bi se dalo zadovoljivo rešiti, če bi se našlo primerne posrednike, kateri bi tvorili vezo med obrtnikom in Narodno banko.

Poročilo predsedstva o delovanju zbornice.

TRGOVSKOPOLITICNE ZADEVE.

V dobi od zadnje plenarne seje imamo v trgovsko-političnem oziru poleg važnih splošnih mednarodnih konferenc zabeležiti tri za naš zbornični okoliš posebno važne dogodke in sicer zaključek gospodarskih konvencij z Italijo, pričetek pogajanj za trgovsko pogodbo z Avstrijo in gospodarsko konferenco za izvršitev dolob reškega pakta ter rešitev likvidacijskih in razmejitvenih vprašanj v Benetkah. Meseca junija in julija je bilo po skoro dveletnih pogajanjih podpisanih 9 konvencij z Italijo, med katerimi je poleg trgovske pogodbe posebno važna konzularna in naseljevalna konvencija, ki omogočuje pripadnikom ene države naseljevanje in izvrševanje obrti, trgovine in industrije na ozemlju druge pogodbenice države. Dalje je v teh konvencijah tudi načelno že rešeno za nas važno vprašanje vpostavitve jugoslovansko-italijanske zvezne tarife za jadranski promet.

Trgovska pogajanja z Italijo in Avstrijo so se vršila na podlagi naše nove avtonomne carinske tarife, ki pa radi nekaterih diferenc resortnih ministrstev kljub temu, da je za načelno sprejeta od ministrskega sveta, na veliko škodo naše industrije do sedaj še ni uveljavljena.

Pogodbena tarifa za izvoz v Italijo obsega 13 carinskih postavk s 14 stavki, ki predstavljajo napram veljavni splošni italijanski tarifi znaten, ponekod do 50% ni popust za našo glavne poljedelske in živinorejske izvozne produkte. Pogodbena tarifa za izvoz iz Italije v našo državo pa obsega 78 carinskih postavk s 164 carinskimi stavki, med katerimi zavzemajo tekstilni izdelki najglavnejši del.

Pri trgovskih pogajanjih z Avstrijo so bili stavljeni od naše strani za izvoz v Avstrijo predlogi glede 36 ca-

rinskih postavk, dočim so Avstriji stavili predloge za 155 carinskih postavk s 295 stavki, katerih število pa se je v teku pogajanj še razrešilo. Vprašanje naseljevalne konvencije je za enkrat še odprto.

Na tarifnem delu trgovske pogodbe z Avstrijo je interesirana skoro vsa industrija in obrtništvo v Sloveniji in je od ugodnega sporazuma o pogodbeni tarifi v veliki meri odvisen bodoči razvoj gospodarskih prilik v Sloveniji.

Po ureditvi gospodarskih odnošajev med našo državo in Italijo je postala potreba ustanovitve italijanskega konzulata v Ljubljani, ki naj bi bil interesentom z informacijami stalno na razpolago, vedno bolj občutna. Zbornična akcija, da se za okoliš zbornice, ki je pripadal okrožju italijanskega konzulata v Zagrebu, ustanovi samostojen konzulat v Ljubljani, je bila uspešna. Italijanska vlada je septembra meseca tega leta osnovala v Ljubljani samostojen generalni konzulat za Slovenijo.

PROMET S SUŠAKOM.

Po ratifikaciji sporazuma o Reki je zbornica v zmislu resolucij zadnje plenarne seje posvetila posebno pažnjo vprašanju ureditve prometa preko sušaške luke. Predvsem je bilo treba, da si zasiguramo na Delti in Brajdici primeren kompleks skladiščnih prostorov za našo uvozno in izvozno trgovino. Zbornica je v to svrhu sklicala dve anketi interesentov, na katerih je bil dosežen glede porazdelitve prostorov popoln sporazum. Prijavilo se je celotno 24 interesentov, ki so zahtevali skupno 23.203 m² skladišnega prostora. Prometno ministrstvo ni sicer v polni meri ugodilo sklenjenemu sporazumu, vendar je vse predložene prošnje upoštevalo in nakazalo prosilec skladiščne prostore v skupni izmeri 14.039 m² ter nam tako osiguralo pozicijo, ki nam z ozirom na izvozni in uvozni promet Slovenije brezdvomno pripada. Do aktiviranja prometa z bazenom Thaum de Revel na Reki dosedaj ni prišlo. 50% tarifni popust za vagonске pošiljke po italijanskih železnicah je sicer pritegnil nekoliko prometa na Reko, vendar se situacija bistveno ni spremenila. Za praktično izkoriščanje sušaške luke pa je treba rešiti tudi vprašanje direktne telefonske zveze iz Ljubljane na Sušak in znižanih železniških tarif za dovoz blaga z naših postaj na Sušak. Tozadnje zbornične akcije pa so ostale do sedaj žal nerešene. Na beneški konferenci je bilo po poročilih časopisov rešeno vprašanje našega tranzita preko Št. Petra in Reke na Sušak, kar je za Slovenijo v gospodarskem oziru zelo važnega pomena. Tudi razmejitvene razprave so že skoro zaključene ter dobimo konečno tudi na zapadu definitivno mejo.

(Dalje sledi)

TRGOVSKI KOLEDAR 1925

je izšel.

Naroča se pri Slov. trg. društvu „Merkur“ v Ljubljani, Gradišče 17 I. Cena s poštnino Din 20.-

Trgovina.

Velika konferenca gospodarskih trgov v Sarajevu. V Sarajevski trgovski in obrtniški zbornici se že delajo priprave za veliko konferenco gospodarskih zastopnikov, ki se bo vršila v Sarajevu spomladi leta 1925 med 11. in 15. majem. Pri konferenci bodo sodelovale vse zbornice ter zastopniki vseh gospodarskih združenj in korporacij naše države. Na dnevnem redu so med drugimi sledeča vprašanja: prisilna poravnava, gospodarski svet, tarifni odbor, carinska tarifa, železniško prometna in druga vprašanja splošne važnosti.

Prisilne poravnave. — Z zakonom o prisilni poravnavi se pečala pred kratkim trgovska zbornica v Beogradu in na predlog zborničnega člana g. Dinića po daljši debati sklenila, delati na to, da se ta zakon kratkoma ukine. Predlagatelj je bil mnenja, da bo imela prihodnja Narodna skupščina veliko nujnejšega posla, nego se pečati s tem zakonom, vsled česar smatra za najpraktičnejše, da se zakon enostavno ukine in s tem

prepreči nadaljne zlorabe. S tem stališčem se naši gospodarski krogi brez dvoma ne bodo štrinjali, pač pa je v njihovem interesu, da se zakon popolni in izpremeni v smislu predlogov, ki jih je stavil na predzadnji plenarni seji Trgovske in obrtniške zbornice v soglasju z vso zbornico zbornični svetnik g. Elsba-cher iz Laškega. — Z zadevo se bo pečal tudi prihodnji kongres trgovskih in obrtniških zbornic, ki se vrši v mareu leta 1925. v Sarajevu.

Razširitev kompetence ministrstva trgovine. V prometnem ministrstvu v Beogradu se dela, po časopisnih vesteh iz Beograda, da preide pomorska uprava, ki ima po svoji nalogi najobširnejši trgovski značaj pod kompetenco ministrstva trgovine.

Trgovski odnošaji med Rusijo in Nemčijo. V gospodarskem letu 1923 do 1924 je izvozila Rusija v Nemčijo blaga za 87 milijonov ruskih rubljev, medtem ko je Nemčija uvozila v Rusijo blaga za 129 milijonov zlatih rubljev.

Denarstvu.

Zamenjava iz prometa vzetih novčanice. — Minister za finance je odločil, da se po 31. decembru t. l. nikomur več ne dovoli naknadna zamenjava iz prometa vzetih državnih novčanice po 5, 10 in 20 Din.

Narodna banka. — Od 30. novembra do 8. decembra t. l. se je kovinska podlega Narodne banke znižala za 5.2 milj. Din, račun posojil za 29.9 milj. Din, saldo raznih računov pa zvišal za 11.6 milj. Din. Med pasivi se je obtok bankovcev zvišal za 0.7 milj. Din, saldo raznih obveznosti pa znižal za 24.2 milj. Din.

Davki in takse.

Občinske doklade v Zagrebu. — Proračun mesta Zagreb izkazuje za l. 1925: 93 milj. Din potrebščin in 77 milj. Din pokritja. Primanjkljaj se namerava pokriti z novimi davščinami na firme in na na oglase ter z dokladami na direktne davke in sicer s 14% doklado za zemljarino, hišne davke in pridobnino II. razreda ter s 50% doklado na pridobnino I., III. in IV. razreda. Večino pokritja (70 milj.) znaša proračunjeni donos samostojnih davščin in naklad.

Davek na poslovni promet. — V mesecu septembru t. l. se je pobralo v naši državi 8.853.348 Din davka na poslovni promet. V posameznih pokrajinah so se pobrali nastopni zneski: Slovenija 2 milijona 794.019 Din, Hrvatska in Slavonija 2.015.434 Din, Srbija in Crna gora 1.801.589 Din, Bosna in Hercegovina 1.075.041 Din, Vojvodina 910.136 Din, Dalmacija 257.129 Din. Na tem davku je torej Slovenija plačala skoraj eno tretjino, vse druge pokrajine pa le dobri dve tretjini.

KUPUJMO IN PODPIRAJMO

izvrstno

Kolinsko cikorijo

domači izdelek.

Iz naših organizacij.

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo opozarja vse trgovske potnike in zastopnike, ki so bili sprejeti, pa še niso poravnali članarino, da to v lastnem interesu čim prej store, ker nimajo sicer pravice prisostvovati na obnem zboru. Obnem opozarja vse one potnike in zastopnike, ki svojega pristopa niso še javili, da to nemudoma store in poravnajo članarino za tekoče leto. Zamudniki naj si vse posledice pripišejo samim sebi. Konečno se naprošajo vsi člani, da takoj prijavijo one tvrdke, ki nimajo toliko stanovske zavesti v sebi, da bi zaposloval samo kvalificirane potnike.

Občni zbor Društva trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo, Ljubljana, se vrši v nedeljo dne 28. decembra 1924 ob 10. uri dopoldne v salonu restavracije pri južnem kolodvoru Miklič v Ljubljani, Kolodvorska ulica (nasproti glavnega kolodvora). Prosimo vse naše člane, da se tega občnega zbora polnoštevilno udeležijo. Dalje opozarjamo vse člane, da se vrši na predvečer občnega zbora prijateljski sestanek trgovskih potnikov in zastopnikov, t. j. v soboto dne 27. decembra 1924 ob 8. uri zvečer v salonu restavracije južni kolodvor (Miklič) ter prosimo cenj. tovariše, da se istega v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

Razno.

Sklenitev sporazuma med Jugoslavijo in Turčijo. V Angoro pride v kratkem osebno odposlanstvo kraljevine SHS, da se pogaja s Turčijo o podpisu v Lausanni med Antanto in Turčijo sklenjene mirovne pogodbe, ki jo Jugoslavija doslej še ni podpisala.

Izpremema v delegaciji za trgovska pogajanja z Avstrijo? Kakor posnemamo iz izjav zagrebških gospodarskih krogov, bo novi minister za trgovino in industrijo izpremenil sestavo sedanje delegacije za trgovska pogajanja v toliko, da bodo v delegaciji zastopani tudi delegati iz Zagreba, češ da ti boljše poznajo naše trgovske odnose z Avstrijo in našo trgovino ter interese napram avstrijskemu uvozu v našo državo.

Pospeševanje živinoreje v Jugoslaviji. Na inicijativo Srbskega kmetijskega društva je sklican za nedeljo 21. decembra v Beogradu kongres za pospeševanje živinoreje. Na kongresu se bo med drugim razpravljalo tudi o vprašanju centralne živinorejskih zadrug, ter ustanovitve strokovne šole v okolici Beograda, v Sremu ali pa v Banatu.

Načrt za konzularno službo. V konzularnem oddelku zunanjega ministrstva v Beogradu se izdeluje načrt za reorganizacijo naše konzularne službe.

Sestanek borznih tajnikov v Beogradu. Na sestanku borznih tajnikov, ki se je vršil te dni v Beogradu so razpravljali o uzancah vseh borz z efekti, devizami in valutami in napravili več sklepov. Ministra za trgovino bodo prosili, da se čimprej napravi zakon o borzah za vso državo.

Medzavezniška finančna komisija. Konferenca finančnih ministrov, ki se bo začela 6. januarja v Parizu, pridobiva na zanimanju, ker je obljubila tudi Amerika svojo udeležbo. Razen tega ni izključeno, da se je na tej konferenci govorilo tudi o medzavezniških dolgovih, ako ravno ni bilo to vprašanje vpisano med točke dnevnega reda konference. S tem bo dana vsaj možnost vspostavitve stikov med državnimi zakladnicami zavezniških in pridruženih vlasti. Ne sme se pri tem pozabiti, da se je govorilo tudi v poslednjem času o tem vprašanju tako v parlamentih, kakor v listih prizadetih držav in da je predsednik Coolidge v svoji zadnji poslanici ameriškega senatu jasno določil ameriško stališče v tem oziru, povdarjajoč zahtevo Amerike, da si ji plačajo vsi dolgi. Obljubil pa je, da bo vpošteval sedanji finančni položaj posameznih držav. Kar se pa tiče udeležbe Amerike na predstoječi pariški konferenci, je ta v zvezi z njeno zahtevo, da se ji morajo z nemškimi plačili, predvidenimi po Davesovem načrtu, povrniti stroški vojaške zasedbe porenskih pokrajin. V kolikor tedaj ni izključeno, da se bo 6. januarja

govorilo tudi o zavezniških dolgovih, posveča italijanska vlada v zadnjih dneh temu vprašanju posebno pažnjo in je v ta namen že napovedanih nekoliko sestankov gotovih strokovnjakov v tem oziru.

Delniške družbe v Švici. Leta 1921. je bilo v Švici 2036 delniških družb s skupno glavno 1081 milijonov švicarskih frankov. Koncem preteklega leta je bilo tam 8227 delniških družb s kapitalom v iznosu 5693 milijonov švicarskih frankov. Tekom prvih pet mesecev, se je ustanovilo 267 novih družtev.

Izpremema v delegaciji za trgovska

TRBOVELJSKI PREMOG, DRVA, KOKS, ANGLEŠKI PREMOG, SLEZIJSKE BRIKETE dobavlja

„ILIRIJA“, Ljubljana
KRALJA PETRA TRG 8. Telef. 220.

Plaćilo tudi na obroke!

Ljubljanska borza.

19. decembra 1924.

Blago: Hrastovi frizi 5, 6, 7, 8, 9, 1a, fco meja, 1 vag., den. 1440, bl. 1450, zaklj. 1440; deske 20, 25 mm, 4 m dolž., I. in II., fco meja, den. 640; plohi 40,

50 mm, 50 mm, I. in II., fco meja, den. 640; trami 4/4, 4/5, 5/6, 5/7, 6/8, fco meja, bl. 400; hrastovi železn. pragovi, 250, 25x15, fco nakladna postaja, za komad, den. 54; pšenica domača, fco Ljubljana, den. 420; pšenica bačka, par. Ljubljana, bl. 470; koruza nova, umet. sušena, defekt, fco Ljubljana, dostavljena na dom, bl. 250; koruza nova, fco slav. postaja, garanc., bl. 185; oves bački, par. Ljubljana, fco gor. postaja, den. 225; krompir beli, fco nakladna postaja, den. 133, bl. 140; fižol ribničan, očiščen, b/n, fco Postojna trans., bl. 475; fižol prepelčar, očiščen, b/n, fco Postojna trans., bl. 550; fižol mandolon, očiščen, b/n, fco Postojna trans bl. 450.

Vrednote: 7% investicijsko posojilo iz leta 1921, den. 65; loterijska 2 in pol odstot. državna renta za vojno škodo, denar 125; Celjska posojilnica d. d., Celje, denar 210, bl. 211, zaklj. 210; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 222; Merkantilna banka, Kočevje, den. 124, bl. 130; Prva hrvatska štedionica, Zagreb, den. 895, bl. 905; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 130, bl. 146; »Split«, anon. družba za cement Portland, Split, denar 1290, blago 1300; »Nihag«, d. d. za ind. i trg. drvom, Zagreb, den. 40.

Z milom „Zlatorog“

posrežele Vaše odjemalce pošteno, ker se uporabljajo za izdelavo samo izbrane surovine. Zato pazite na Vaše zaloge in

naročite pravočasno.

Tržna poročila.

Zagrebski tedenski sejem (17. t. m.). Dogon in kupčija slaba. Cene za kg žive teže: voli I. 14—15, II. 12.50—13, III. 9—10.50, krave I. 11—12, II. 10—10.50, III. 6—7, bik 11.50—12, junice I. 12 do 12.50, II. 11.50—12, junci I. 14—15, bosanski voli I. 11.50—12.50, II. 10.50 do 11.50, krave II. 8—10, III. 6—7, teleta 18.50—21, svinje nepitane 17—18.50, pitane domače 21.50—22.50, prasi do 1 leta 16—18.50, starejši 17—18.50. Krma: seno I. 100—125, II. 88—100, stisnjeno 120—125, detelja navadna 135—150, lucerna 125—150, otava slabša 90—130, slama za krmo 125 do 150 Din za 100 kilogramov.

Dunajska borza za kmetijske produkte (17. t. m.). Kupčija je bila bolj slaba, čeprav je čvrsto razpoloženje trajalo dalje. Pšenca se ponuja madžarskega, jugoslovanskega in domačega izvora, ven-

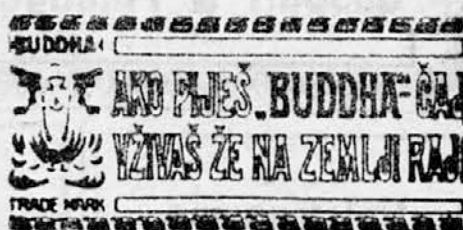
dar v nezadostnih količinah, radi česar cene dnevno naraščajo. Precejšnje je povpraševanje tudi po turščici, pivovarskem ječmenu in moki. Za kg vključno blagovno prometni davek notirajo aK: pšenica: domača 4750 do 4850, madžarska s Potisja 5300 do 5400, jugoslovanska 5000 do 5100; rž: domača 4425 do 4475; ječmen: domači 5000 do 5600, slovaški (nominelno) 5200 do 5800; turščica: 3800 do 3900; oves: domači ali madžarski 3700 do 3800; moka »O«: domača 8000 do 8200, madžarska 7500 do 8100, jugoslovanska 7800 do 7900; krušna moka: domača I. 5900 do 6150; otrobi: 2300 do 2350 aK.

Cene za živino v Berlinu. — V mesecu novembru t. l. so se gibale cene za živino po kvaliteti za 50 kg žive vage v zlatih markah sledeče: za govejo živino od 30 do 46, za teleta prve vrste 95 do 98, druge vrste 65—80 in tretje vrste 45—60, prešiči (120—150 kg) od 75 do 76.

Trgovini in industriji!

Društvo trgovskih potnikov in zastopnikov za Slovenijo

dobiva dnevno pritožbe od svojih članov, kakor tudi od trgovcev, da nebroj velepodjetij (trgovskih in industrijskih) zaposluje ne kvalificirane moči kot potnike, medtem ko je dovolj kvalificiranih moči na razpolago. Društvo vsled tega vse prizadete v skupnem interesu pozivlja, da ne kvalificirane moči takoj odpuste in poskrbe za pravičen nadomestek. Prosimo vse interese, da se v slučaju potrebe vedno obračajo na gornje društvo v Ljubljani, Gradišče 17/1, ki jim bo vedno nudilo najboljše moči.

Dobava, prodaja.

Dobava koruze. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 23. decembra t. l. direktna pogodba za dobavo 60.000 kg koruze.

Dobave. Vršile se bodo naslednje ofertne licitacije: Dne 3. januarja 1925 pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici glede dobave 60 vagonov peska za livarne; pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave lakov. — Dne 9. januarja 1925 pri ravnateljstvu državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega pisalnega in risalnega materiala. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 8. januarja 1925 ponudbe glede dobave 500 trioglatih pil.

Prodaja lesa (okolu 600 m³) se bo vršila 10. januarja 1925 pri Šumski upravi v Srednjem pri Sarajevu.

Prodaja ohle hrastovine (10.000 m³) se bo vršila pri direkciji šum v Sarajevu dne 10. januarja 1925.

Dobave. Ravnateljstvo državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. decembra t. l. ponudbe glede dobave 440 kg svinca v kosih in 550 kg cina. (Pogoji na vpogled pri ekonomskem odeljenju tega ravnateljstva v Ljubljani). — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 10. januarja 1925 ponudbe glede dobave železne pločevine. — Pri ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani se bo vršila dne 10. januarja 1925 ofertna licitacija glede dobave železnih plošč za kotle lokomotiv.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

Prva železnarska in železobitna zadruga v Kropi in Kamni gorici

Pisma: Železnarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzobjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnari 2.

Želji za normalne in ozkoirne železnice
Želji za ladje, črni ali pocinkani
Želji za zgradbe, les itd.
Želji za čevlje
Spojke za odre in prage

Spojke za ladje in splave
Železne brane
Zobje za brane
Ključke za podobe, žid, cevi, žlebove itd.
Vijaki z maščicami

Podložne pločice
Matice
Zakovice za tenderje, kofle, mostove, sode, pločevino, kolesa itd.
Vijačni čepi — Verige

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje. Ilustrovani ceniki na razpolago.

Posluje po celi Jugoslaviji
Ustanov. l. 1923. Delniška glavica znaša 3.000.000 Din v zlatu.

„JUGOSLAVIJA“

splošna zavarovalna družba.

Ravnateljstvo za Slovenijo v Ljubljani

sklepa: 1. požarna zavarovanja, 2. življenjska zavarovanja, 3. neopodna in jamstvena zavarovanja, 4. zavarovanja proti škodam vlad tatiškega vroma, 5. transportna zavarovanja, 6. zavarovanja proti škodam vlad rabitja stekla. — Največji lu delujoči zavod. Družba je prevzela od „Grške zavarovalnice“ in od zavarovalnih družb „Feniks“ (požarni oddelki) in „Franko-Hongkong“ ves njihov kupčijski obseg v naši državi. — Najnižje tarife. Takošnja plačila škod. — Glasom narečbe ministrstva za vojno in morarico nadomeščajo police splošne zavar. družbe „JUGOSLAVIJE“ žentivne kvelje za častnike.

Pisarna: Dunajska cesta 15.

Telefon 57.

Popolnoma varno naložite denar v

Ljubljansko posojilnico

r. z. z o. z., ki posluje v novopreurejenih prostorih
v Ljubljani, Mestni trg št. 6.

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje najugodnejše ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. — Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poročstvu. Daje tudi TRGOVSKE KREDITE ter sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.

Zahtevajte po vseh javnih lokalih „Trgovski list“!

Josip Petelinc, LjubljanaNa veliko! (blizu Prešernovega spomenika) **ob vodi** Na malo!

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukanec, toaletno blago. Telefon 913

**Volna in trikotaža, galanterija
engros****Gaspari & Faninger - Maribor****„JUGOMETALIJA“**

Ljubljana, Kolodvorska ulica 18

Telefon št. 729.

izvršuje vsako-
vrstna naročila za
kleparstvo, vodovodne
inštalacije, kotlarstvo
in ključavničarstvo.**Montaža „TOPLODAROV“.**

Vsa naročila točno in solidno.

**Tvrdba
IVAN PERDAN**

nasledniki

v Ljubljani.

Glavna zaloga Ciril
Metodovih vžigalic.Veletrgovina špece-
rijskega in kolonijal-
nega blaga na debelo
in na drobno po naj-
nižjih dnevnih cenah.

Zahtevajte cenike!

**Veletrgovina
KAROL HABER
Maribor**

priporoča

kolonijalno robo,
južno sadje,
dišave, moko,
deželne pridelke.Veleprazarna kave
in mlini za dišave
z električnim obratom.Brzjavi: HABER, Maribor.
Telefon štev. 149 interurban.se dobi v vseh
špecerijskih
prodajalnah.Pisarna: Ljubljana,
Gradišče 13.Najboljši
šivalni stroj
je edino le**Josip
Petelinc-a**

znanka

Gritzner in Adler

za rodbino, obrt in industrijo

Ljubljana blizu Prešerno-
vega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Veletna garancija.

Delavnica za popravila

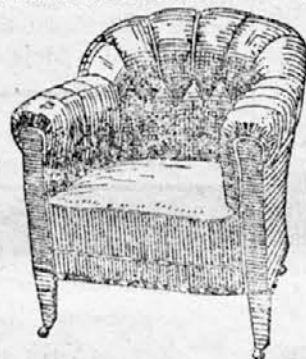
Na veliko Telef. n. 913 Na malo

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

Ljubljana

Kohoričeva ulica 24

Tapetniške izdelkevseh vrst, izdelane in po naročilu,
kakortudi žimo in afrikna veliko imajo**RUD. SEVER**Specijalna zaloga tapetniških izdelkov
Ljubljana, Gosposvetska c. 6**TVRDKA****A. VOLK
LJUBLJANA**Veletrgovina žita in
mlevskih izdelkovpriporoča iz svoje zaloge
vse vrste pšeničnemoke najboljših
banaškihmlinov,
otrobe, koruznein ajdove izdelke, kašo,
ječmenj, nadalje pšenico,koruzo, oves, fižol
in druge

poljske pridelke.

Telefon štev. 449.

Brzjavi: VOLK.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

AVTObenzin, pnevmatika olje, mast, vse
popravila in vožnja. Le prvovrstno
blago in delo po solidnih cenah nudi
Iago-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.**Galun**(kalijev) prvovrstna kvaliteta (kemično čist, popolnoma
brez železa) v kristalih in moki izdeluje in prodaja po
konkurenčni ceni**Kemična tovarna Moste pri Ljubljani.**Zahtevajte oferte in vzorce. Dobavljamo promptno
Tel. 351. vsako količino. Tel. 351.**Veletrgovina
A. SARABON**

v Ljubljani

priporoča

**špecerijsko
blago**

raznovrstno žganje

moko in

deželne pridelke

raznovrstno

rudninsko vodo

Lastna prazarna za

kavo in mlin za di-

šave z električnim

obratom.

CENIKI NA RAZPOLAGO!

Veležanjarna M. ROSNER & Co. nasl.

VIKTOR MEDEN

v Ljubljani

izdeluje najboljše

likerje,

rum,

konjak,

slivovko,

brinovec,

tropinovec.

Kupuje sadje za žganjekuho.

Telefon interurban štev. 71.

Razširjajte

„Trgovski list“!**MERAKL**barve, mastila, lake, klej, emajl,
kiti in zajamčeno čisti firnež
najboljše vrste nudi**MEDIĆ - ZANKL** DRUŽBA
Z. OM. ZAV.Ljubljana
centralaMaribor
podružnicaNovi Sad
skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi)

KAPITAL in REZERVE Din 19.000.000.—.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavi: Trgovska

Telefoni: 139, 146, 458

Podružnice:

Maribor, Kamnik, Konjice,
Novo mesto, Ptuj, Rakek,
Slovenjgradec,
Sovenska Bistrica

Ekspoziture:

Logatec,
Prevalje